

Gemensamt tema för bildkonstens arbetsprov – förhandsmaterial

Det gemensamma temat för det tidiga pilotstadiet av arbetsprovet i bildkonst är offentlig konst. Detta förhandsmaterial delas ut till examinanderna före provtillfället och består av ett kort artikelutdrag och några exempel på konstverk. Förhandsmaterialet är inte tillgängligt under själva provet.

Oona Myllyntaus och Heikki Heinonen (2024) skriver om offentlig konst i sin artikel *Utopianizing Hope through Public Art*. Det korta citatet är översatt från den ursprungliga engelskspråkiga artikeln.

Tekstens interna referenser är borttagna.

Således omfattar offentlig konst i dag mycket mer än fasta skulpturer och monument. Den har ofta haft som syfte att förbättra offentliga stadsmiljöer som skiljer sig avsevärt från varandra, varvid offentlig konst typiskt hänvisar till planeringen av den urbana miljön (urban design). Vid sidan av stadsplanering har offentliga konstverk behandlats som en del av stadsutvecklingen. Under de senaste åren har offentlig konst kopplats till exempel till fenomenet att göra miljöer speciell (placemaking), som betonar relationen mellan användarna av stadsmiljöer och dessa miljöer.

Offentlig konst kan emellertid försvinna och till och med försöka gömma sig för betraktaren. Allmänheten kan också delta i dess skapande, utöver professionella konstnärer. I denna studie är vi särskilt intresserade av offentlig konst som är socialt engagerad, vilket här avser konst som aktivt involverar och interagerar med gemenskaper för att skapa alternativa sätt att vara. Centralt i denna diskussion är begreppet new genre public art, som introducerades av Lacy (1995) och som har breddat den konventionella förståelsen av offentlig konst.

Offentlig konst och dess historia är sammanflätade med nationella, politiska och religiösa intressen, vars plats i det offentliga rummet kan ifrågasättas och kritiseras. Kritisk granskning är i själva verket nödvändig eftersom makt och politik är inneboende på alla nivåer av rumslig delning. Att dela rum är kopplat till tidsmässiga överväganden och är en pågående process som innefattar förhandlingar och konflikter. I offentlig konst möts behoven hos olika aktörer och individer, vilket leder till ständig diskussion och till och med debatt.

Konstnärer som arbetar i offentliga rum har därför många och komplexa roller, ofta långt ifrån den traditionella autonoma konstpraktiken. Sedan övergången från modern till samtida konst är offentliga konstverk inte längre enbart symboliska civilisatorer av folket, som representerar vissa politiska eller religiösa ideal eller nationella intressen, utan är medvetet tvetydiga och öppnar möjligheten att skapa en ny typ av – till och med utopiskt – rum omkring sig. I takt med att konstens former och betydelser har expanderat, har även rummet gjort det.

Rummet är inte längre enhetligt utan mångfaldigt. Faktum är att hegemonins upplösning i det gemensamma rummet kan ses som en möjlighet att skapa många olika typer av rum, inklusive vardagliga utopier.

Exempel på konstverk

Källa: Sibeliusmonumentet 'Passio Musicae'. Fotografi: kallerna, 2012; Konstverk: Hiltunen, Eila 1967. Wikipedia.
upload.wikimedia.org/wikipedia/fi/1/12/SibeliusMonumenthelsinki2011.JPG. Lisens: CC-BY-SA-3.0. Hämtad 29.12.2025.

Sibeliusmonumentet "Passio Musicae" – Eila Hiltunen, 1967, Helsingfors

Källa: Stilla folk. Fotografi: Newton-Syms, Timio, 2008; Konstverk: Kela, Reijo 1988/1994. Wikimedia Commons.
upload.wikimedia.org/wikipedia/fi/d/dd/Hiljainenkansaw.jpg. Lisens: CC-BY-SA-2.0. Hämtat 29.12.2025.

Stilla folk – Reijo Kela, 1988/1994, Suomussalmi

Källa: Girl with Balloon. Fotografi: Robinson, Dominic, 2024; Konstverk: Banksy, 2002. Wikimedia Commons. upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0c/Banksy_Girl_and_Heart_Balloon_%282840632113%29.jpg. Lisenssi: CC-BY-SA-2.0. Hämtat 29.12.2025.

Girl with Balloon – Banksy, 2002, London

Källa: Skärgårdens hjärta. Sigge-Valoa-Loci-gruppen, 2020. Åbo stads webbsidor. kerrokantasi-api.turku.fi/media/images/2020/05/hO2ZpckY.jpeg. Hämtat 29.12.2025.

Skärgårdens hjärta – Sigge-Valoa-Loci-gruppen, 2020, visualisering av Åbo salutorg.

